A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2009. október 22.*

A C-449/08. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a College van Beroep voor het bedrijfsleven (Hollandia) a Bírósághoz 2008. október 13-án érkezett, 2008. október 8-i határozatával terjesztett elő az előtte

G. Elbertsen

és

a **Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Levits tanácselnök, a hatodik tanács elnökeként eljárva, A. Borg Barthet (előadó) és M. Ilešič bírák,

* Az eljárás nyelve: holland.

főtanácsnok: J. Kokott,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a holland kormány képviseletében C. Wissels és M. de Mol, meghatalmazotti minőségben,

– a német kormány képviseletében M. Lumma és J. Möller, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében F. Clotuche-Duvieusart és B. Burggraaf, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról, továbbá a 2019/93/EGK, 1452/2001/EK, 1453/2001/EK, 1454/2001/EK, 1868/94/EK, 1251/1999/EK, 1254/1999/EK, 1673/2000/EK, 2358/71/EGK és a 2529/2001/EK rendelet módosításáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet (HL L 270., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 40. kötet, 269. o.) 42. cikke (4) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet a G. Elbertsen és a Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (mezőgazdasági, természetvédelmi és élelmiszer-minőségért felelős miniszter; a továbbiakban: miniszter) közötti, az egységes támogatási jogosultság nemzeti tartalékból történő kiosztására vonatkozó jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

Az 1782/2003 rendelet

3 A közös agrárpolitika reformjának keretében az Európai Unió Tanácsa elfogadta az 1782/2003 rendeletet, amely megállapítja a közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek közös szabályait.

4 Az 1782/2003 rendelet többek között a mezőgazdasági termelők részére nyújtott jövedelemtámogatási rendszert hozott létre. E rendszert a rendelet 1. cikkének második francia bekezdése „egységes támogatási rendszernek” nevezi. E rendszerről szól az említett rendelet III. címe.

5 Az 1782/2003 rendelet 33. cikke felsorolja azokat az eseteket, amelyekben a mezőgazdasági termelő igénybe veheti az egységes támogatási rendszert. E cikk a következőképpen rendelkezik:

„Támogatási jogosultság

(1) A mezőgazdasági termelő abban az esetben jogosult az egységes támogatási rendszer igénybevételére, ha:

a) a 38. cikkben említett bázisidőszakban a VI. mellékletben említett támogatási rendszerek legalább egyikének alapján támogatásban részesült;

[…]”

6 A rendelet 37. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A referenciaösszeg a mezőgazdasági termelőnek a VI. mellékletben említett támogatási rendszerek alapján, a 38. cikkben említett bázisidőszak minden egyes naptári évében nyújtott támogatások összegének háromévi átlaga, a VII. mellékletnek megfelelően kiszámítva és kiigazítva.”

7 Az 1782/2003 rendelet 33. cikkének (1) bekezdésében és 37. cikkének (1) bekezdésében említett bázisidőszakot a rendelet 38. cikke határozza meg. A bázisidőszak a 2000–2002. naptári évet foglalja magában.

8 Az 1782/2003 rendelet 42. cikkének (1) és (4) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok a 41. cikk (2) bekezdése alapján végrehajtott esetleges csökkentéseket követően lineáris kulcs alkalmazásával csökkentik a referenciaösszegeket egy nemzeti tartalék létrehozása céljából. E csökkentés mértéke nem haladhatja meg a 3%-ot.

[…]

(4) A tagállamok felhasználják a nemzeti tartalékot arra, hogy – objektív ismérvek alapján a mezőgazdasági termelők közötti egyenlő bánásmódot, valamint a piac és a versenyhelyzet torzulásának megakadályozását biztosító módon – referenciaösszegeket határozzanak meg olyan mezőgazdasági termelők részére, akik a Bizottság által a 144. cikk (2) bekezdésében említett eljárással összhangban meghatározandó különleges helyzetbe kerültek.”

A 795/2004/EK rendelet

9 A 2004. október 29-i 1974/2004/EK bizottsági rendelettel (HL L 345., 85. o.) módosított, az 1782/2003/EK tanácsi rendeletben meghatározott egységes támogatási rendszer végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2004. április 21-i 795/2004/EK bizottsági rendelet (HL L 141., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 44. kötet, 226. o.; a továbbiakban: 795/2004 rendelet) (9) preambulumbekezdése értelmében:

„A nemzeti tartalék igazgatásának megkönnyítése érdekében célszerű meghatározni a nemzeti tartalék regionális szintű irányítását, kivéve adott esetben az 1782/2003/EK rendelet 42. cikkének (3) bekezdésében, valamint az említett rendelet 42. cikkének (4) bekezdésében említett eseteket, amennyiben a tagállamok kötelesek támogatási jogosultságokat kiosztani.”

10 A 795/2004 rendelet (13) preambulumbekezdése előírja:

„Az 1782/2003/EK rendelet 42. cikkének (4) bekezdése felhatalmazza a Bizottságot azon különleges helyzetek meghatározására, amelyek referenciaösszegek megállapítását teszik lehetővé olyan mezőgazdasági termelők számára, akik e helyzetek folytán teljesen vagy részben akadályoztatva voltak abban, hogy a bázisidőszakban közvetlen

támogatásokból részesüljenek. Ezért célszerű felsorolni az említett különleges helyzeteket olyan szabályok meghatározásával együtt, amelyekkel megelőzhető a támogatási jogosultságok kiosztásának különféle lehetőségeiből származó kedvezmények egyazon mezőgazdasági termelőnél történő felhalmozódása, azon lehetőség érintése nélkül, hogy a Bizottság adott esetben további helyzeteket vehessen fel a listára. A tagállamok számára ezenkívül rugalmasságot kell biztosítani ahhoz, hogy megállapítsák a kiosztásra kerülő referenciaösszeget."

11 A 795/2004 rendelet 18. cikkének (1) bekezdése szerint:

„Az 1782/2003/EK rendelet 42. cikke (4) bekezdésének alkalmazásában a »különleges helyzetben lévő mezőgazdasági termelők« az e rendelet 19–23a. cikkében említett mezőgazdasági termelők."

12 A 795/2004 rendelet 21. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az a mezőgazdasági termelő, aki a (2)–(6) bekezdésben megállapított feltételekkel összhangban legkésőbb 2004. május 15-ig termelési kapacitást érintő beruházást hajtott végre, vagy földterületet vásárolt, olyan módon számított támogatási jogosultságot szerez, amely szerint a tagállam által – objektív kritériumok alapján és a mezőgazdasági termelők között egyenlő bánásmódot biztosító, valamint a piac és a versenyhelyzet torzulását megakadályozó módon – megállapított referenciaösszeget elosztják egy olyan hektárszámmal, amely nem haladja meg a mezőgazdasági termelő által megvásárolt hektárszámot."

A nemzeti szabályozás

13 A közös agrárpolitikáról és a jövedelemtámogatásról szóló, 2006. évi rendelet (Regeling GLB-inkomenssteun 2006; a továbbiakban: Regeling) 16. cikke különösen a következőket írja elő:

„(1) A nemzeti tartalékból kizárólag a következő személyek részére osztható ki támogatási jogosultság:

[…]

c) a 795/2004 rendelet 21. cikkének megfelelően azon mezőgazdasági termelők, akik termelési kapacitást érintő beruházást hajtottak végre, vagy földterületet vásároltak, ha a miniszter igazoltnak látja, hogy a 795/2004 rendelet 21. cikkének megfelelően legkésőbb 2004. május 15-ig:

– istállókapacitást érintő beruházást hajtottak végre, vagy ilyen kapacitást legalább hat évre bérbe vettek;

– földterületet vásároltak, vagy azt legalább hat évre bérbe vették;

– olyan állatokat vásároltak, amelyek után az 1782/2003 rendelet VI. melléklete szerinti valamely közvetlen kifizetés nyújtható;

[…]

d) a 795/2004 rendelet 22. cikkének megfelelően olyan mezőgazdasági termelők részére, akik földterületet vettek bérbe vagy vásároltak, ha a miniszter igazoltnak látja, hogy e földterületet legkésőbb 2004. május 15-ig bérbe vették vagy megvásárolták;

[…]

(2) Az (1) bekezdés b)–d) pontja szerinti mezőgazdasági termelők részére a nemzeti tartalékból csak akkor osztható ki egységes támogatási jogosultság, ha

a) a termelési kapacitást érintő beruházás vagy az 1782/2003 rendelet 44. cikkének (2) bekezdése szerinti támogatható földterület birtokjogának megszerzése, megvásárlása vagy bérbevétele következtében a rákövetkező naptári évben a bázisidőszak szerinti termelési kapacitáshoz vagy földterülethez viszonyítva

i. nagyobb istállókapacitással,

ii. több, az 1782/2003 rendelet VI. melléklete szerinti közvetlen kifizetés alapjául szolgáló állattal

[…]

rendelkeznek,

b) ez alapján a 17. cikk szerinti számítási módnak megfelelően magasabb összegű közvetlen kifizetésben részesültek, és

c) amennyiben e kiegészítő termelési kapacitások vagy földterületek a bázisidőszak alapján még nem teremtenek jogot a támogatási jogosultság vagy a referenciaösszeg odaítélésére.

(3) A nemzeti tartalékból kiosztandó támogatási jogosultság meghatározását a 11. cikkben foglaltaknak megfelelően kell kérelmezni.”

14 A Regeling 17. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) A 16. cikk (2) bekezdése szerinti mezőgazdasági termelőket megillető kiegészítő referenciaösszeget az alábbi módon kell kiszámítani:

a) Az 1782/2003 rendelet VI. mellékletének támogatási rendszerei szerint nyújtott közvetlen kifizetések összegének a bázisidőszakhoz viszonyított növekedését mint az adott termelési kapacitást érintő beruházásnak, földterületek birtokjoga megszerzésének, megvásárlásának vagy bérbevételének a következményét a rákövetkező évben az 1782/2003 rendelet VII. melléklete szerinti módon kell kiszámítani.

b) Az a) pont szerinti számítás eredményeként kapott összeget 500 euróval kell csökkenteni, amelyet az a) pontban említett támogatási rendszerek alapján nyújtott különböző kiegészítő összegekre arányosan kell elosztani.

c) A b) pont szerint kiszámított kiegészítő összegeket meg kell szorozni a miniszter által meghatározandó százalékos aránnyal. E százalékos arány mértékét a Staatscourantban közzétett határozattal kell nyilvánosságra hozni.

2. Az (1) bekezdésben és a 16. cikk (2) bekezdésében foglaltaktól eltérően a mezőgazdasági termelő kérelmére a kiegészítő referenciaösszeg számításakor a termelési kapacitást érintő beruházás végrehajtását vagy a földterület birtokjogának megszerzését, megvásárlását, bérbevételét követő második évet, de legkésőbb a 2005. évet kell alapul venni, ha a miniszter igazoltnak látja, hogy a mezőgazdasági termelő az adott termelési kapacitást vagy földterületet a rákövetkező első évben nem volt képes teljes mértékben felhasználni.

[…]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

15 G. Elbertsen, aki mezőgazdasági termelő Hollandiában, gazdaságában 2000-ben négy, 2001-ben három, 2002-ben pedig tizenegy juhot tartott. Ezen időszakban nem részesült semmiféle közvetlen kifizetésben.

16 2002. december 20-án a felperes megszerezte egy 1,29 ha kiterjedésű legelő hosszú távú bérleti jogát, a következő évben pedig egy korábban raktárként használt épületet istállóvá alakított át.

17 A 2003. és 2005. közötti években G. Elbertsen húsz juhot tartott, amelyek után ezen időszakban évi 440,40 euróra volt jogosult anyajuhok után járó jövedelemtámogatás címén.

18 2005. szeptember 6-án G. Elbertsen az istállókapacitást, az anyajuhokat és a földterületet érintő beruházások végrehajtása alapján a nemzeti tartalékból kiosztandó támogatási jogosultság iránti kérelmet nyújtott be.

19 A miniszter a 2006. október 13-án kelt levelében foglalt válaszában kifejtette, hogy e beruházások alapján G. Elbertsen valóban teljesíti a nemzeti tartalékból kiosztandó támogatási jogosultsághoz szükséges feltételeket, azonban a pótlólagos közvetlen kifizetések összege nem haladja meg a nemzeti szabályozásban meghatározott 500 eurós összeghatárt, ily módon a nemzeti tartalékból kiosztandó támogatási jogosultság a részére nem ítélhető oda.

20 A 2006. december 15-i határozatában a miniszter nulla euróban határozta meg a G. Elbertsent megillető támogatási jogosultságot.

21 A G. Elbertsen által benyújtott fellebbezést követően a miniszter 2007. április 24-i határozatával helybenhagyta a nemzeti tartalékból kiosztandó támogatás odaítélésének megtagadásáról szóló korábbi határozatát.

22 G. Elbertsen a 2007. május 1-jén kelt levelével felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a College van Beroep voor het bedrijfslevenhez a 2007. április 24-i határozat ellen.

23 Felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozik, hogy azon nemzeti rendelkezés, amelynek értelmében az 500 eurós küszöb alkalmazandó, a kis mezőgazdasági termelőket hátrányosan érintő egyenlőtlen bánásmódhoz vezet, illetve hogy az ennélfogva ellentétes az 1782/2003 rendelet 42. cikkével, valamint a 795/2004 rendelet 21. cikkével. Ezenkívül azt állítja, hogy a beruházásainak megvalósítása idején semmiféle küszöb nem volt kikötve, ily módon a Regeling 17. cikke (1) bekezdésének b) pontja ellentétes a jogbiztonság és a bizalomvédelem elvével. Végül G. Elbertsen azzal érvel, hogy a 795/2004 rendelet biztosítja számára a nemzeti tartalékból kiosztandó támogatási jogosultságot, és akadályát képezi annak, hogy valamely tagállam által a referenciaösszeg meghatározása során alkalmazott számítási módszer teljes mértékben megfossza őt attól a jogtól, hogy hasonló támogatási jogosultságokat szerezzen.

24 Mivel az előtte folyó jogvita eldöntése az alkalmazandó közösségi rendelkezések értelmezésétől függ, a College van Beroep voor het bedrijfsleven felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni a[z] […] 1782/2003 […] rendelet 42. cikkének (4) bekezdését, hogy a tagállamok mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek a tekintetben, hogy nulla eurós referenciaösszeget határoz[has]anak meg, és a […] 795/2004 […] rendelet 21. cikke szerinti értelemben vett különleges helyzetbe került mezőgazdasági termelők részére ne osszanak ki támogatási jogosultságot a nemzeti tartalékból?

2) Az e kérdésre adott igenlő válasz esetén: ellentétes-e a közösségi joggal az olyan rendelkezés, mint a 2006. évi Regeling […] 17. cikke (1) bekezdésének b) pontja, amelynek értelmében a termelési kapacitást érintő beruházás vagy földterület-vásárlás következtében a pótlólagos kifizetést növelő összegből 500 eurót levonnak

a támogatási jogosultság nemzeti tartalékból történő kiosztásának alapjául szolgáló referenciaösszeg meghatározását megelőzően?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

25 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy az 1782/2003 irányelv 42. cikkének (4) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy e rendelkezés alapján a tagállamok mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek, amely lehetővé teszi számukra, hogy nulla eurós referenciaösszeget határozzanak meg, és hogy a 795/2004 rendelet 21. cikke szerinti értelemben vett különleges helyzetbe került mezőgazdasági termelők részére ne osszanak ki támogatási jogosultságot a nemzeti tartalékból.

A Bíróság elé terjesztett észrevételek

26 Írásbeli észrevételeiben a holland és a német kormány, valamint a Bizottság azzal érvelnek, hogy az 1782/2003 rendelet 42. cikkének a 795/2004 rendelet 21. cikkével együttesen értelmezett (4) bekezdése ilyen mérlegelési mozgásteret biztosít a tagállamok számára, amennyiben a referenciaösszeg objektív ismérvek alapján kerül meghatározásra, és amennyiben ennélfogva nem érintik a mezőgazdasági termelők közötti egyenlő bánásmódot, illetve nem torzítják a piacot és a versenyt.

A Bíróság válasza

27 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy az egységes támogatási rendszer keretében a tagállamok az 1782/2003 rendelet 42. cikke alapján a különleges helyzetek figyelembevétele céljából kötelesek nemzeti tartalék létrehozására. E cikk (4) bekezdése értelmében a tagállamok arra használják fel a nemzeti tartalékot, hogy – objektív ismérvek alapján a mezőgazdasági termelők közötti egyenlő bánásmódot, valamint a piac és a versenyhelyzet torzulásának megakadályozását biztosító módon – referenciaösszegeket határozzanak meg azon mezőgazdasági termelők részére, akik különleges helyzetbe kerültek.

28 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az 1782/2003 rendelet 42. cikke (3) és (5) bekezdésének szövegével ellentétben, amely kifejezetten biztosítja a tagállamok számára, hogy az e rendelkezésben meghatározott helyzetekben a nemzeti tartalék felhasználásáról dönthessenek, e cikk (4) bekezdése arra kötelezi a tagállamokat, hogy azok referenciaösszegeket határozzanak meg olyan mezőgazdasági termelők részére, akik különleges helyzetbe kerültek. Ilyen helyzetről beszélhetünk különösen az olyan mezőgazdasági termelők esetében, akik termelési kapacitást érintő beruházást hajtottak végre, vagy akik legkésőbb 2004. május 15-ig földterületet vásároltak.

29 Meg kell állapítani azonban, hogy sem az 1782/2003 rendelet 42. cikkének (4) bekezdése, sem a 795/2004 rendelet 21. cikkének (1) bekezdése nem zárja ki eleve, hogy valamely tagállam nulla euró összegben határozzon meg valamely referenciaösszeget.

30 A 795/2004 rendelet 21. cikkének (1) bekezdése értelmében az e rendelkezés szerinti, a mezőgazdasági termelőknek kiosztott támogatási jogosultságot az érintett tagállam által megállapított referenciaösszeg alapján számolják ki. Ebből következően a nemzeti szabályozás, amennyiben nem érinti a referenciaösszeg megállapítására vonatkozó jogot, ugyanakkor azt eredményezheti, hogy bizonyos esetekben a támogatási jogosultság kiszámításának eredményeképpen nulla eurós összeg kerül meghatározásra.

31 E körülmény mindazonáltal nem tekinthető ellentétesnek a 795/2004 rendelet 21. cikkének (1) bekezdésével, amely – az e rendelet (9) preambulumbekezdésének tükrében értelmezve – arra kötelezi a tagállamokat, hogy az 1782/2003 rendelet 42. cikkének (4) bekezdése keretében támogatási jogosultságot osszanak ki az érintett mezőgazdasági termelőknek.

32 Ugyanis, ahogyan az kifejezetten következik a 795/2004 rendelet 21. cikkének (1) bekezdéséből, illetve az 1782/2003 rendelet 42. cikkének (4) bekezdéséből, a tagállamok bizonyos fokú szabadsággal rendelkeznek a kiosztásra kerülő referenciaösszegek meghatározása tekintetében. Ezt az értelmezést egyébként a 795/2004 rendelet (13) preambulumbekezdése is megerősíti.

33 Mindez nem befolyásolja azt, hogy a tagállamoknak az említett rendelkezéseknek megfelelően objektív ismérveket kell alkalmazniuk, nem érinthetik a mezőgazdasági termelők közötti egyenlő bánásmódot, illetve nem torzíthatják a piacot és a versenyt.

34 Következésképpen az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy az 1782/2003 rendelet 42. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés alapján a tagállamok mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek, amely lehetővé teszi számukra, hogy nulla eurós referenciaösszeget határozzanak meg, és hogy a 795/2004 rendelet 21. cikke szerinti értelemben vett különleges helyzetbe került mezőgazdasági termelők részére ne osszanak ki támogatási jogosultságot a nemzeti tartalékból, amennyiben ez az összeg objektív ismérveken alapul, nem érinti a mezőgazdasági termelők közötti egyenlő bánásmódot, illetve nem torzítja a piacot és a versenyt.

A második kérdésről

35 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy ellentétes-e a közösségi joggal az olyan nemzeti rendelkezés, amelynek értelmében a termelési kapacitást érintő beruházás vagy földterület-vásárlás következtében a pótlólagos kifizetést növelő összegből 500 eurót levonnak a támogatási jogosultság nemzeti tartalékból történő kiosztásának alapjául szolgáló referenciaösszeg meghatározását megelőzően.

A Bíróság elé terjesztett észrevételek

36 A holland és a német kormány, valamint a Bizottság azt állítják, hogy az ilyen rendelkezés alkalmazása nem ellentétes a közösségi joggal.

A Bíróság válasza

37 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a közösségi szabályozás végrehajtása során a tagállamok nemcsak arra kötelesek, hogy az érintett rendelet rendelkezéseinek megfeleljenek, hanem hogy a közösségi jog olyan általános elveit is tiszteletben tartsák, mint az egyenlő bánásmód, a bizalomvédelem és az arányosság elve (lásd ebben az értelemben a C-241/07. sz. JK Otsa Talu ügyben 2009. június 4-én hozott ítélet [EBHT 2009., I-4323. o.] 46. pontját).

38 Az 1782/2003 rendelet 42. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy a különleges helyzetbe került mezőgazdasági termelők részére megállapított referenciaösszegeket objektív ismérvek alapján és a mezőgazdasági termelők közötti egyenlő bánásmódot, valamint a piac és a versenyhelyzet torzulásának megakadályozását biztosítva határozzák meg.

39 A Regeling 17. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a referenciaösszeget a kiosztott közvetlen kifizetések összegének növekedése alapján kell kiszámítani, amely növekedést valamely termelési kapacitást érintő beruházás, földterületek birtokjogának megszerzése, azok megvásárlása vagy bérbevétele eredményez. Az említett összeget ezt követően 500 euróval kell csökkenteni, amelyet a szóban forgó kiegészítő támogatások összegeire kell arányosan elosztani, mielőtt azt megszoroznánk a miniszter által meghatározandó százalékos aránnyal.

40 E körülmények között meg kell állapítani, hogy az alapügyben szóban forgó rendelkezés, amelynek értelmében a referenciaösszeg kiszámításához az 500 eurós csökkentést minden olyan mezőgazdasági termelő esetében alkalmazni kell, akik a nemzeti tartalékból részesülni kívánnak, általános intézkedés, amely olyan objektív ismérveken alapul, amelyek nem sértik az egyenlő bánásmód elvét, illetve nem vezetnek a piac vagy a verseny torzulásához sem.

41 Közelebbről az egyenlő bánásmód elvének tekintetében célszerű felidézni, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az megköveteli, hogy a hasonló helyzeteket ne kezeljék különbözőképpen, és a különböző helyzeteket ne kezeljék azonos módon, kivéve ha a megkülönböztetés objektív módon igazolható (lásd a C-313/04. sz. Franz Egenberger-ügyben 2006. július 11-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-6331. o.] 33. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

42 A jelen ügyben minden, a nemzeti tartalékból részesülni kívánó mezőgazdasági termelő helyzete hasonló. Az a tény, hogy az 500 euró összeg levonása jelentősebb hatást gyakorolhat valamely mezőgazdasági kisvállalkozásra, mint valamely nagyvállalkozásra, e tekintetben nem bír jelentőséggel. Épp ellenkezőleg, mivel nem teljesítik az egységes támogatási jogosultság megszerzéséhez szükséges feltételeket, a nemzeti tartalékból részesülni kívánó mezőgazdasági termelők helyzete nem hasonlítható össze a rendszeres kifizetésekben részesülő mezőgazdasági termelők helyzetével.

43 Egyébként meg kell állapítani, hogy az arányosság elvével, amely megköveteli, hogy a kitűzött célt a legkevésbé korlátozó módon kell elérni, nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint amilyen az alapügyben szerepel, amelynek célja annak elkerülése, hogy a kifizetési rendszer végrehajtása jelentéktelen és a tagállam által viselt adminisztratív terhekhez képest teljesen aránytalan referenciaösszegekhez vezessen (lásd ebben az értelemben a C-16/89. sz. Spronk-ügyben 1990. július 12-én hozott ítélet [EBHT 1990., I-3185. o.] 28. pontját.

44 Így egyes közösségi rendelkezések mozgásteret biztosítanak a tagállamoknak, amely lehetővé teszi számukra, hogy olyan küszöböt alkalmazzanak, amely alatt a támogatási kérelmeket elutasítják. Példaképpen hivatkozni kell a tagállamok számára a 795/2004 rendelet 12. cikkének (6) bekezdésében biztosított azon jogosultságra, hogy mezőgazdasági vállalkozásként minimális alapterületet állapítsanak meg a támogatási jogosultság megállapítása iránt benyújtott kérelmek megengedhetőségéhez, amennyiben a minimális alapterület nem haladja meg a 0,3 ha-t. Egyébként az 1782/2003/EK tanácsi rendelet által előírt kölcsönös megfeleltetés, moduláció, valamint integrált igazgatási és ellenőrzési rendszer végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2004. április 21-i 796/2004/EK bizottsági rendelet (HL L 141., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 44. kötet, 243. o.) 70. cikkének megfelelően a tagállamok dönthetnek úgy, hogy egyáltalán nem nyújtanak támogatást azokban az esetekben, ahol a támogatási kérelmenkénti összeg nem haladja meg az 100 eurót. Végül a juhhús és kecskehús piacának közös szervezéséről szóló, 2001. december 19-i 2529/2001/EK tanácsi rendelet (HL L 341., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 3. fejezet, 34. kötet, 344. o.) 4. cikkének (3) bekezdése bizonyos fokú mozgásteret biztosít a tagállamoknak, amely lehetővé teszi számukra, hogy tíz és ötven között határozzák meg azt a legalacsonyabb állatlétszámot, amelyre támogatás kérelmezhető.

45 Ami a bizalomvédelem elvét illeti, emlékeztetni kell arra, hogy a közös agrárpolitika területén a gazdasági szereplők joggal nem bízhatnak az olyan helyzet fennmaradásában, amelyet az illetékes hatóságok mérlegelési jogkörük keretein belül módosíthatnak (a fent hivatkozott JK Otsa Talu ügyben hozott ítélet 51. pontja). Ebből következően a termelési kapacitást érintő beruházás megvalósítása vagy a földterület-vásárlás nem teszi lehetővé az érdekelt termelő számára, hogy bármilyen, e beruházások megvalósítására alapított jogos bizalomra hivatkozzon ahhoz, hogy pontosan az említett beruházások alapján nyújtott referenciaösszeget igényelhesse (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Spronk-ügyben hozott ítélet 29. pontját).

46 A fentiekben kifejtettekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy nem ellentétes a közösségi joggal az olyan nemzeti rendelkezés, amelynek értelmében a termelési kapacitást érintő beruházás vagy földterület-vásárlás következtében a pótlólagos kifizetést növelő összegből 500 eurót levonnak a támogatási jogosultság nemzeti tartalékból történő kiosztásának alapjául szolgáló referenciaösszeg meghatározását megelőzően.

A költségekről

47 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

1) **A közös agrárpolitika keretébe tartozó közvetlen támogatási rendszerek közös szabályainak megállapításáról és a mezőgazdasági termelők részére meghatározott támogatási rendszerek létrehozásáról, továbbá a 2019/93/EGK, 1452/2001/EK, 1453/2001/EK, 1454/2001/EK, 1868/94/EK, 1251/1999/EK, 1254/1999/EK, 1673/2000/EK, 2358/71/EGK és a 2529/2001/EK rendelet módosításáról szóló, 2003. szeptember 29-i 1782/2003/EK tanácsi rendelet 42. cikkének (4) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés alapján a tagállamok mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek, amely lehetővé teszi számukra, hogy nulla eurós referenciaösszeget határozzanak meg, és hogy az 1782/2003/EK tanácsi rendeletben meghatározott egységes támogatási rendszer végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 2004. április 21-i 795/2004/EK bizottsági rendeletnek a 2004. október 29-i 1974/2004/EK bizottsági rendelettel módosított 21. cikke szerinti értelemben vett különleges helyzetbe került mezőgazdasági termelők részére ne osszanak ki támogatási jogosultságot a nemzeti tartalékból, amennyiben ez az összeg objektív ismérveken alapul, nem érinti a mezőgazdasági termelők közötti egyenlő bánásmódot, illetve nem torzíthatja a piacot és a versenyt.**

2) Nem ellentétes a közösségi joggal az olyan nemzeti rendelkezés, amelynek értelmében a termelési kapacitást érintő beruházás vagy földterület-vásárlás következtében a pótlólagos kifizetést növelő összegből 500 eurót levonnak a támogatási jogosultság nemzeti tartalékból történő kiosztásának alapjául szolgáló referenciaösszeg meghatározását megelőzően.

Aláírások